Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (siedma komora)

z 23. januára 2025 *

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Ochrana spotrebiteľa – Zmluvy o spotrebiteľskom úvere – Smernica 2008/48/ES – Požiadavky na informácie, ktoré sa majú uviesť v takejto zmluve o úvere – Povinnosť informovania – Dĺžka trvania zmluvy – Ročná percentuálna miera nákladov (RPMN) – Predpoklady použité na výpočet RPMN“

Vo veci C-677/23,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Krajského súdu v Prešove (Slovensko) z 12. októbra 2023 a doručený Súdnemu dvoru 14. novembra 2023, ktorý súvisí s konaním:

A. B.,

F. B.

proti

Slovenskej sporiteľni, a.s.,

SÚDNY DVOR (siedma komora),

v zložení: predseda prvej komory F. Biltgen, vykonávajúci funkciu predsedu siedmej komory, predsedníčka piatej komory M. L. Arastey Sahún (spravodajkyňa) a sudca J. Passer,

generálny advokát: A. M. Collins,

tajomník: A. Calot Escobar,

so zreteľom na písomnú časť konania,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

– A. B a F. B., v zastúpení: I. Šafranko, advokát,

– Slovenská sporiteľňa, a.s., v zastúpení: M. Dubovský, advokát,

– slovenská vláda, v zastúpení: E. V. Larišová, splnomocnená zástupkyňa,

* Jazyk konania: slovenčina.

– Európska komisia, v zastúpení: P. Ondrůšek a A. Tokár, splnomocnení zástupcovia,

so zreteľom na rozhodnutie prijaté po vypočutí generálneho advokáta, že vec bude prejednaná bez jeho návrhov,

vyhlásil tento

Rozsudok

1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu smernice Európskeho parlamentu a Rady 2005/29/ES z 11. mája 2005 o nekalých obchodných praktikách podnikateľov voči spotrebiteľom na vnútornom trhu, a ktorou sa mení a dopĺňa smernica Rady 84/450/EHS, smernice Európskeho parlamentu a Rady 97/7/ES, 98/27/ES a 2002/65/ES a nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 2006/2004 („smernica o nekalých obchodných praktikách“) (Ú. v. EÚ L 149, 2005, s. 22), ako aj smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS (Ú. v. EÚ L 133, 2008, s. 66), zmenenej smernicou Komisie 2011/90/EÚ zo 14. novembra 2011 (Ú. v. EÚ L 296, 2011, s. 35) (ďalej len „smernica 2008/48“).

2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi dvoma spotrebiteľmi, A. B. a F. B., na jednej strane a bankou, Slovenskou sporiteľňou, a.s., na druhej strane vo veci návrhu na určenie neplatnosti určitých podmienok zmluvy o úvere (ďalej len „zmluva dotknutá vo veci samej“) a na určenie, že dotknutý úver je bezúročný a bez poplatkov.

Právny rámec

Právo Únie

Smernica 2005/29

3 Článok 3 smernice 2005/29, nazvaný „Rozsah pôsobnosti“, v odseku 1 stanovuje:

„Táto smernica sa uplatňuje na nekalé obchodné praktiky podnikateľov voči spotrebiteľom tak, ako sú ustanovené v článku 5, pred, počas a po uskutočnení obchodnej transakcie vo vzťahu k produktu.“

Smernica 2008/48

4 Odôvodnenie 31 smernice 2008/48 uvádza:

„Zmluva o úvere by mala zrozumiteľným a stručným spôsobom poskytovať všetky potrebné informácie, aby sa mohol spotrebiteľ oboznámiť so svojimi právami a povinnosťami, ktoré mu z nej vyplývajú.“

5 Článok 5 tejto smernice, nazvaný „Informácie pred uzavretím zmluvy“, v odseku 1 stanovuje:

„V dostatočnom predstihu pred tým, ako sa spotrebiteľ zaviaže akoukoľvek zmluvou o úvere alebo ponukou, veriteľ a prípadne sprostredkovateľ úveru poskytnú spotrebiteľovi na základe podmienok úveru ponúkaných veriteľom, prípadne preferencií spotrebiteľa a informácií, ktoré spotrebiteľ poskytol, informácie potrebné na porovnanie rôznych ponúk, aby sa mohol s dobrou znalosťou veci rozhodnúť, či zmluvu o úvere uzavrie. …

Tieto informácie sa týkajú:

…

g) ročnej percentuálnej miery nákladov [RPMN] a celkovej čiastky, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, znázornenej pomocou reprezentatívneho príkladu, v ktorom sa uvedú všetky predpoklady použité na výpočet tejto miery; ak spotrebiteľ oznámil veriteľovi jeden alebo viac prvkov svojho preferovaného úveru, ako napríklad dĺžku trvania zmluvy o úvere a celkovú výšku úveru, veriteľ tieto prvky zohľadní; ak zmluva o úvere stanovuje rozličné spôsoby čerpania úveru s rôznymi poplatkami alebo úrokovými sadzbami úveru a veriteľ používa predpoklad uvedený v prílohe I časti II písm. b), musí veriteľ uviesť, že iné mechanizmy čerpania pre tento typ zmluvy o úvere môžu viesť k vyššej ročnej percentuálnej miere nákladov;

…“

6 Článok 6 uvedenej smernice, nazvaný „Povinnosť poskytovať informácie pred uzavretím určitých zmlúv o úvere vo forme povoleného prečerpania a určitých osobitných zmlúv o úvere“, stanovuje:

„1. V dostatočnom predstihu pred tým, ako sa spotrebiteľ zaviaže akoukoľvek zmluvou o úvere alebo ponukou týkajúcou sa zmluvy o úvere uvedenej v článku 2 ods. 3, 5 alebo 6, veriteľ a prípadne sprostredkovateľ úveru poskytnú spotrebiteľovi na základe podmienok úveru ponúkaných veriteľom a prípadne preferencií spotrebiteľa a informácií, ktoré spotrebiteľ poskytol, informácie potrebné na porovnanie rôznych ponúk, aby sa mohol s dobrou znalosťou veci rozhodnúť, či zmluvu o úvere uzavrie.

Tieto informácie sa týkajú:

…

f) [RPMN] znázornenej pomocou reprezentatívnych príkladov, v ktorých sa uvedú všetky predpoklady použité na výpočet tejto miery;

…“

7 Článok 10 tej istej smernice, nazvaný „Informácie, ktoré má obsahovať zmluva o úvere“, znie:

„1. Zmluvy o úvere sa vypracujú písomne alebo na inom trvalom nosiči.

Každá zmluvná strana dostane jedno vyhotovenie zmluvy o úvere. Týmto článkom nie sú dotknuté žiadne vnútroštátne pravidlá týkajúce sa platnosti uzavretia zmlúv o úvere, ktoré sú v súlade s právom Spoločenstva.

2. Zmluva o úvere zrozumiteľne a stručne uvádza:

…

c) dĺžku trvania zmluvy o úvere;

…

g) [RPMN] a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané v čase uzavretia zmluvy o úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto miery;

h) výšku, počet a frekvenciu splátok spotrebiteľa a prípadne poradie, v ktorom sa budú splátky priraďovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami úveru na účely splatenia;

…“

8 Článok 14 smernice 2008/48 s názvom „Právo na odstúpenie od zmluvy“ v odseku 1 stanovuje:

„Spotrebiteľ môže od zmluvy o úvere odstúpiť bez uvedenia dôvodu do štrnástich kalendárnych dní.

Táto lehota na odstúpenie od zmluvy začína plynúť:

a) buď dňom uzavretia zmluvy o úvere, alebo

b) dňom, keď sú spotrebiteľovi doručené zmluvné podmienky a informácie v súlade s článkom 10, ak tento deň nasleduje po dni uvedenom v písmene a) tohto pododseku.“

9 Podľa článku 19 tejto smernice s názvom „Výpočet [RPMN]“:

„…

3. Pri výpočte [RPMN] sa vychádza z predpokladu, že zmluva o úvere zostane platná dohodnutý čas a že veriteľ a spotrebiteľ si budú plniť svoje povinnosti za podmienok a v lehotách ustanovených v zmluve o úvere.

4. V prípade zmlúv o úvere s doložkami, ktoré umožňujú zmeny úrokovej sadzby úveru, a v prípade potreby poplatkov zahrnutých v [RPMN], ktoré sa však nedajú stanoviť v čase výpočtu, sa pri výpočte [RPMN] vychádza z predpokladu, že úroková sadzba úveru a ostatné poplatky zostanú fixné vo vzťahu k pôvodnej úrovni a budú platiť až do konca platnosti zmluvy o úvere.

5. V prípade potreby sa pri výpočte [RPMN] môžu použiť dodatočné predpoklady uvedené v prílohe I.

Ak predpoklady uvedené v tomto článku a v časti II prílohy I na jednotný výpočet [RPMN] nestačia alebo už nie sú prispôsobené obchodnej situácii na trhu, [Európska k]omisia môže určiť na výpočet [RPMN] nevyhnutné dodatočné predpoklady alebo upraviť existujúce predpoklady. …“

10 Článok 22 ods. 1 uvedenej smernice, nazvaný „Harmonizácia a záväzný charakter tejto smernice“, znie:

„Keďže táto smernica obsahuje harmonizované ustanovenia, členské štáty nesmú zachovať ani zaviesť vo svojom vnútroštátnom práve ustanovenia, ktoré sa odchyľujú od ustanovení tejto smernice.“

11 Článok 23 tej istej smernice, nazvaný „Sankcie“, stanovuje:

„Členské štáty ustanovia pravidlá o sankciách za porušenie vnútroštátnych ustanovení prijatých na základe tejto smernice a prijmú všetky potrebné opatrenia, aby zabezpečili ich vykonávanie. Ustanovené sankcie musia byť účinné, primerané a odrádzajúce.“

12 Príloha I smernice 2008/48 v časti II písm. a) až j) vymenúva dodatočné predpoklady potrebné na výpočet RPMN.

Slovenské právo

13 Cieľom zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov z 9. marca 2010, v znení uplatniteľnom na spor vo veci samej (ďalej len „zákon č. 129/2010“) bolo prebrať do slovenského práva smernicu 2008/48.

14 Podľa § 9 zákona č. 129/2010:

„1. Zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu. Každá zmluvná strana dostane najmenej jedno jej vyhotovenie v listinnej podobe alebo na inom trvanlivom médiu, ktoré je dostupné spotrebiteľovi.

2. Zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka… musí obsahovať tieto náležitosti:

…

f) dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru,

g) celkovú výšku a konkrétnu menu spotrebiteľského úveru a podmienky upravujúce jeho čerpanie,

…

i) úrokovú sadzbu spotrebiteľského úveru, podmienky, ktoré upravujú jej uplatňovanie, index alebo referenčnú úrokovú sadzbu, na ktorý je výška úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru naviazaná, ako aj časové obdobia, v ktorých dochádza k zmene výšky úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru, podmienky a spôsob vykonania tejto zmeny; ak sa za rôznych podmienok uplatňujú rôzne úrokové sadzby spotrebiteľského úveru, uvádzajú sa tieto informácie o všetkých uplatniteľných úrokových sadzbách spotrebiteľského úveru,

j) [RPMN] a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov,

k) výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadne poradie, v ktorom sa budú splátky priraďovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia,

…

m) súhrnný prehľad, ktorý obsahuje lehoty a podmienky splácania úrokov a súvisiacich pravidelných a nepravidelných poplatkov, ak sa poplatky a úroky majú platiť bez amortizácie istiny,

n) prípadne poplatky za vedenie jedného alebo viacerých účtov, na ktorých sa zaznamenávajú platobné transakcie a čerpania, ak je otvorenie účtu povinné, spoločne s poplatkami za používanie platobných prostriedkov na platobné transakcie a čerpania a inými poplatkami vyplývajúcimi zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere a podmienkami, za akých sa tieto poplatky môžu zmeniť,

…

r) výšku poplatkov hradených spotrebiteľom za úkony notára, ak sú veriteľovi známe.

…“

15 Ustanovenie § 11 ods. 1 zákona č. 129/2010 stanovuje:

„Poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak

…

b) zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až k), r) a y).“

16 Ustanovenie § 122 Občianskeho zákonníka stanovuje, že lehoty musia byť vyjadrené najmä v mesiacoch a rokoch.

Spor vo veci samej a prejudiciálne otázky

17 Dňa 29. októbra 2014 A. B. a F. B. uzavreli so Slovenskou sporiteľňou zmluvu dotknutú vo veci samej a v ten istý deň im boli finančné prostriedky poskytnuté na základe tejto zmluvy pripísané na účet v banke. Zmluva dotknutá vo veci samej bola uzavretá na dobu určitú a žalobcovia vo veci samej sa zaviazali splatiť dotknutý úver v 108 mesačných splátkach vo výške 54,20 eura. Každá mesačná splátka bola splatná v dvadsiaty deň mesiaca. Prvá splátka bola splatná 20. decembra 2014 a konečná splatnosť úveru bola dohodnutá na 20. novembra 2023.

18 Zmluva dotknutá vo veci samej stanovovala RPMN vo výške 17,93 % a celkovú sumu na vrátenie vo výške 5 858,98 eura. Bod tejto zmluvy, s názvom „Predpoklady použité na výpočet RPMN“, znel takto: „Úver bol poskytnutý okamžite, v plnej výške, dlžník si bude plniť svoje povinnosti za pod-

mienok a v lehotách uvedených v úverovej zmluve, úroková sadzba platí až do skončenia úverového vzťahu“. Bod 12 časti III uvedenej zmluvy stanovoval: „Zmluva sa uzatvára na dobu určitú až do úplného vysporiadania všetkých vzťahov, ktoré vznikli v súvislosti s úverom“.

19 Žalobcovia vo veci samej sa domnievali, že toto posledné uvedené ustanovenie je „nejasné“ a nahrádza povinné uvedenie dĺžky trvania zmluvy o úvere. Okrem toho uviedli, že zmluva dotknutá vo veci samej, neuvádzala ani údaj o jej dĺžke trvania, ani predpoklady použité na výpočet RPMN.

20 Keďže žalobcovia vo veci samej sa domnievali, že zmluva dotknutá vo veci samej porušovala ich spotrebiteľské práva, podali na Okresný súd Prešov (Slovensko) žalobu, ktorou sa domáhali určenia neplatnosti podmienok tejto zmluvy a určenia, že úver je bezúročný a bez poplatkov.

21 Proti rozsudku tohto súdu podali žalobcovia vo veci samej odvolanie na Krajský súd v Prešove (Slovensko), teda vnútroštátny súd podávajúci návrh na začatie prejudiciálneho konania, ktorý sa domnieva, že dátumy splatnosti prvej a poslednej splátky úveru nezodpovedajú nevyhnutne skutočnej dĺžke trvania zmluvy. Podľa vnútroštátneho súdu je „značne problematické“ stanoviť presný čas na poskytnutie úveru, jeho trvanie, ako aj dátum skutočného úplného splnenia všetkých záväzkov vyplývajúcich zo zmluvy o úvere.

22 Podľa vnútroštátneho súdu však ustanovenia smernice 2008/48 a najmä jej článok 10 ods. 2 vyžadujú, aby bola dĺžka trvania zmluvy o úvere špecifikovaná v tejto zmluve, pričom samotná možnosť spotrebiteľa vypočítať túto dĺžku s ohľadom na splatnosť splátok úveru nie je v tejto súvislosti dostatočná.

23 Okrem toho, keďže § 122 Občianskeho zákonníka stanovuje, že lehoty musia byť vyjadrené najmä v mesiacoch a rokoch, určenie dĺžky trvania zmluvy dotknutej vo veci samej by bolo možné považovať za výslovné, a teda za spĺňajúce požiadavku zrozumiteľnosti a stručnosti stanovenú smernicou 2008/48.

24 Pokiaľ ide o smernicu Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (Ú. v. ES L 95, 1993, s. 29; Mim. vyd. 15/002, s. 288) a smernicu 2005/29, napriek tomu, že vnútroštátny súd nepoložil otázku týkajúcu sa výkladu týchto smerníc, tento súd sa na jednej strane domnieva, že na účely výkladu požiadavky určitosti zmluvných podmienok v súlade so smernicou 2008/48 je potrebné zohľadniť smernicu 93/13, a na druhej strane konštatuje, že otázka, či predpoklady použité na výpočet RPMN majú zásadný charakter, súvisí s preskúmaním prípadnej existencie klamlivej obchodnej praktiky. V tejto súvislosti vzniká otázka, či v prejednávanej veci obdobie po ukončení poskytovania úverovej služby, ktoré môže presiahnuť dobu trvania zmluvy dotknutej vo veci samej, zodpovedá obdobiu, ktoré nasleduje po uskutočnení dotknutej obchodnej transakcie v zmysle článku 3 ods. 1 smernice 2005/29.

25 Okrem toho si vnútroštátny súd kladie otázku, z akého dôvodu smernica 2008/48 vyžaduje nielen uvedenie RPMN v zmluve o úvere, ale aj uvedenie všetkých predpokladov na výpočet tejto miery v tejto zmluve, keďže všetky predpoklady potrebné na tento výpočet sú povinnými náležitosťami uvedenej zmluvy, ktoré v nej musia byť osobitne uvedené.

26 Tento súd sa domnieva, že požiadavka stanovená v tejto smernici, aby sa v zmluve o úvere uviedli predpoklady použité na výpočet RPMN, je odôvodnená skutočnosťou, že priemerného spotrebiteľa nemožno považovať za osobu, ktorá je spôsobilá sama identifikovať všetky tieto predpoklady.

27 Za týchto podmienok Krajský súd v Prešove rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

„1. Má sa článok 10 ods. 2 písm. c) [smernice 2008/48] vykladať v tom zmysle, že zrozumiteľnej a stručnej zmluvnej podmienke o dĺžke trvania zmluvy o úvere

– zodpovedá explicitné vymedzenie časového úseku trvania zmluvy o úvere, akým je napríklad dátumové ohraničenie vzniku a zániku zmluvy (od… do…), prípadne kalendárnymi časovými údajmi, ako sú napríklad mesiace alebo roky (napríklad na dobu jedného roka), alebo

– postačí, ak spotrebiteľ si dĺžku trvania zmluvy vypočíta alebo inak odvodí z ustanovení zmluvy ako napríklad z počtu mesačných splátok alebo okamihu úplného vrátenia úveru?

2. Má sa článok 10 ods. 2 písm. c) [smernice 2008/48] vykladať v tom zmysle, že údaj v úverovej zmluve o dĺžke trvania zmluvy o úvere vymedzuje obdobie ‚počas transakcie‘ na účely článku 3 ods. 1 smernice [2005/29]?

3. Či článok 10 ods. 2 písm. g) [smernice 2008/48] v časti ‚zrozumiteľne a stručne‘ a ‚všetky predpoklady použité na výpočet tejto miery‘ sa má vykladať tak, že predpoklady na výpočet [RPMN]

– musia byť v zmluve explicitne označené ako predpoklady použité na výpočet RPMN, alebo

– spotrebiteľ si má príslušný predpoklad na výpočet RPMN v zmluvných podmienkach sám identifikovať?“

O prejudiciálnych otázkach

O prvej otázke

28 Svojou prvou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má článok 10 ods. 2 písm. c) smernice 2008/48 vykladať v tom zmysle, že zmluva o úvere musí výslovne uvádzať dĺžku trvania zmluvy, alebo či vzhľadom na toto ustanovenie stačí, že podmienky tejto zmluvy umožňujú spotrebiteľovi bez ťažkostí a s istotou určiť túto dĺžku trvania.

29 Na úvod treba pripomenúť, že podľa uvedeného ustanovenia zmluva o úvere zrozumiteľne a stručne uvádza dĺžku trvania zmluvy o úvere.

30 Ako vyplýva z článku 10 ods. 2 smernice 2008/48 v spojení s odôvodnením 31 tejto smernice, požiadavka zrozumiteľne a stručne uviesť v zmluve o úvere, vyhotovenej písomne alebo na inom trvalom nosiči, náležitosti uvedené týmto ustanovením je nevyhnutná na to, aby sa spotrebiteľ

mohol oboznámiť so svojimi právami a povinnosťami (rozsudky z 9. novembra 2016, Home Credit Slovakia, C-42/15, EU:C:2016:842, bod 31, a z 9. septembra 2021, Volkswagen Bank a i., C-33/20, C-155/20 a C-187/20, EU:C:2021:736, bod 70, ako aj citovaná judikatúra).

31 Vedomosť spotrebiteľa o informáciách, ktoré musí povinne obsahovať zmluva o úvere v súlade s článkom 10 ods. 2 smernice 2008/48, a ich správne pochopenie týmto spotrebiteľom sú nevyhnutné na riadne plnenie tejto zmluvy (rozsudok z 9. septembra 2021, Volkswagen Bank a i., C-33/20, C-155/20 a C-187/20, EU:C:2021:736, bod 71, ako aj citovaná judikatúra).

32 Táto požiadavka prispieva k dosiahnutiu cieľa sledovaného smernicou 2008/48, ktorý spočíva v úplnej a kogentnej harmonizácii v niekoľkých kľúčových oblastiach spotrebiteľských úverov, ktorá sa považuje za potrebnú na to, aby sa všetkým spotrebiteľom v Európskej únii zabezpečila vysoká a rovnocenná úroveň ochrany ich záujmov a aby sa uľahčil vznik riadne fungujúceho vnútorného trhu so spotrebiteľskými úvermi (rozsudky z 9. novembra 2016, Home Credit Slovakia, C-42/15, EU:C:2016:842, bod 32, a z 9. septembra 2021, Volkswagen Bank a i., C-33/20, C-155/20 a C-187/20, EU:C:2021:736, bod 72, ako aj citovaná judikatúra).

33 Súdny dvor sa okrem toho konkrétnejšie vyjadril k rozsahu uvedenej požiadavky v zmluve o úvere, pokiaľ ide o uvedenie výšky, počtu a frekvencie splátok, ktoré má spotrebiteľ vykonať, v súlade s článkom 10 ods. 2 písm. h) tejto smernice.

34 V tejto súvislosti Súdny dvor rozhodol, že cieľom tohto posledného uvedeného ustanovenia je zabezpečiť, aby spotrebiteľ poznal deň, v ktorý je splatná každá splátka úveru. V dôsledku toho je tento cieľ splnený, ak podmienky tejto zmluvy umožňujú spotrebiteľovi bez ťažkostí a s istotou identifikovať dátumy týchto splátok (rozsudok z 9. novembra 2016, Home Credit Slovakia, C-42/15, EU:C:2016:842, body 48 a 49).

35 Na základe týchto úvah Súdny dvor dospel k záveru, že článok 10 ods. 2 písm. h) smernice 2008/48 sa má vykladať v tom zmysle, že nie je nevyhnutné, aby zmluva o úvere uvádzala splatnosť každej zo splátok spotrebiteľa odkazom na konkrétny dátum, pokiaľ podmienky tejto zmluvy umožňujú tomuto spotrebiteľovi bez ťažkostí a s istotou identifikovať dátumy týchto splátok (rozsudok z 9. novembra 2016, Home Credit Slovakia, C-42/15, EU:C:2016:842, bod 50).

36 Odôvodnenie uvedené v tomto poslednom uvedenom rozsudku je na účely výkladu článku 10 ods. 2 písm. c) smernice 2008/48 potrebné uplatniť v prejednávanej veci.

37 Ako vyplýva z judikatúry uvedenej v bodoch 30 a 31 tohto rozsudku, vedomosť spotrebiteľa o okamihu ukončenia zmluvy má zásadný význam pre výkon jeho práv a povinností, ako aj pre riadne plnenie tejto zmluvy.

38 Okrem toho, ako rozhodol Súdny dvor, plnenie zmluvy predstavuje prirodzený mechanizmus zániku zmluvných záväzkov (pozri v tomto zmysle rozsudok z 21. decembra 2023, BMW Bank a i., C-38/21, C-47/21 a C-232/21, EU:C:2023:1014, bod 279).

39 Zánik zmluvných záväzkov pritom znamená ukončenie zmluvy a určuje tak jej trvanie.

40 Súdny dvor konštatoval, že v prípade úplného splnenia zmluvy o úvere už povinnosť poskytnúť informácie stanovená v článku 10 ods. 2 smernice 2008/48 v zásade nemôže dosiahnuť cieľ sledovaný týmto ustanovením, ktorým je umožniť spotrebiteľovi získať všetky informácie potrebné na riadne plnenie zmluvy, a najmä na uplatnenie jeho práv, medzi ktoré patrí jeho

právo na odstúpenie od zmluvy, aby sa mohol oboznámiť s rozsahom svojich práv a povinností. Z toho vyplýva, že po úplnom splnení zmluvy už tieto povinnosti nemajú rovnaký stupeň užitočnosti (rozsudok z 21. decembra 2023, BMW Bank a i., C-38/21, C-47/21 a C-232/21, EU:C:2023:1014, bod 277).

41 V prejednávanej veci zmluva dotknutá vo veci samej neuvádza výslovne dĺžku trvania, ale uvádza počet mesačných splátok, ktoré majú zaplatiť žalobcovia vo veci samej, ako aj dátum splatnosti prvej a poslednej z týchto mesačných splátok.

42 Vzhľadom na úvahy uvedené v bodoch 37 až 40 tohto rozsudku treba konštatovať, že dĺžka trvania takej zmluvy o úvere, o akú ide vo veci samej, úzko súvisí s úplným splnením povinností každou zo zmluvných strán tejto zmluvy, a teda v podstate s poskytnutím finančných prostriedkov veriteľom a úplným splatením úveru dlžníkom.

43 V dôsledku toho sa uvedenie dĺžky trvania zmluvy o úvere v súlade s článkom 10 ods. 2 písm. c) smernice 2008/48 nemusí nevyhnutne uskutočniť formálnym uvedením presného dátumu začiatku a konca tejto zmluvy, pokiaľ jej podmienky umožňujú spotrebiteľovi bez ťažkostí a s istotou určiť túto dĺžku trvania.

44 Prináleží vnútroštátnemu súdu, aby zohľadnil všetky podmienky uvedené v zmluve dotknutej vo veci samej, najmä tie, ktoré uvádzajú počet mesačných splátok, ktoré sa majú zaplatiť, a dátum splatnosti prvej splátky, ako aj poslednej splátky stanovenej na splatenie úveru, ako aj prípadné ďalšie podmienky upravujúce povinnosti zmluvných strán, s cieľom overiť, či všetky tieto podmienky umožňujú v prejednávanej veci spotrebiteľovi bez ťažkostí a s istotou určiť dĺžku trvania tejto zmluvy.

45 Vzhľadom na všetky predchádzajúce úvahy treba na prvú otázku odpovedať tak, že článok 10 ods. 2 písm. c) smernice 2008/48 sa má vykladať v tom zmysle, že zmluva o úvere nemusí nevyhnutne výslovne uvádzať dĺžku trvania zmluvy, pokiaľ podmienky tejto zmluvy umožňujú spotrebiteľovi bez ťažkostí a s istotou určiť túto dĺžku.

O druhej otázke

46 Svojou druhou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má článok 10 ods. 2 písm. c) smernice 2008/48 vykladať v tom zmysle, že uvedenie dĺžky trvania zmluvy v zmluve o úvere vymedzuje obdobie „počas“ dotknutej transakcie v zmysle článku 3 ods. 1 smernice 2005/29.

47 Na úvod treba pripomenúť, že podľa tohto posledného uvedeného ustanovenia sa smernica 2005/29 uplatňuje na nekalé obchodné praktiky podnikateľov voči spotrebiteľom tak, ako sú ustanovené v jej článku 5, „pred, počas a po uskutočnení obchodnej transakcie vo vzťahu k produktu“.

48 Treba dodať, že je pravda, že Súdny dvor už pri výklade smernice 2008/48 zohľadnil ustanovenia smernice 2005/29 [pozri v tomto zmysle rozsudok z 10. júna 2021, Ultimo Portfolio Investment (Luxembourg), C-303/20, EU:C:2021:479, body 42 až 45].

49 V prejednávanej veci však treba konštatovať, že žalobcovia vo veci samej sa svojou žalobou domáhajú po prvé určenia neplatnosti podmienok zmluvy dotknutej vo veci samej z dôvodu porušenia ustanovení smernice 2008/48 a vnútroštátnej právnej úpravy preberajúcej túto smernicu a po druhé určenia, že dotknutý úver je bezúročný a bez poplatkov.

50 Samotný údaj v zmluve o úvere o tom, že jej trvanie patrí do obdobia „počas“ dotknutej transakcie v zmysle článku 3 ods. 1 smernice 2005/29, však *a priori* nemá nijaký vplyv na výklad článku 10 ods. 2 písm. c) smernice 2008/48.

51 Okrem toho návrh na začatie prejudiciálneho konania neobsahuje žiadnu informáciu o predpoklade, z ktorého vychádza druhá otázka, a neuvádza dôvody, pre ktoré je odpoveď na túto otázku v prejednávanej veci nevyhnutná na vyriešenie sporu vo veci samej.

52 Za týchto podmienok má druhá otázka hypotetickú povahu, a preto je neprípustná.

O tretej otázke

53 Svojou treťou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má článok 10 ods. 2 písm. g) smernice 2008/48 vykladať v tom zmysle, že predpoklady použité na výpočet RPMN musia byť výslovne uvedené v zmluve o úvere, alebo stačí, aby ich spotrebiteľ mohol sám identifikovať preskúmaním podmienok tejto zmluvy.

54 Na úvod treba pripomenúť, že podľa tohto ustanovenia zmluva o úvere zrozumiteľne a stručne uvádza RPMN a celkovú sumu, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané v čase uzavretia zmluvy o úvere, pričom musia byť tiež uvedené všetky predpoklady použité na výpočet tejto miery.

55 Pokiaľ ide o tieto predpoklady, treba uviesť, že článok 19 smernice 2008/48 po prvé v odseku 3 stanovuje, že výpočet RPMN vychádza z predpokladu, že zmluva o úvere zostane platná počas dohodnutého obdobia a že veriteľ a spotrebiteľ si budú plniť svoje záväzky za podmienok a v lehotách stanovených v zmluve o úvere. Po druhé podľa odseku 4 tohto článku v prípade zmlúv o úvere obsahujúcich doložky umožňujúce zmeny úrokovej sadzby úveru a prípadne poplatkov zahrnutých do RPMN, ktoré však nemožno stanoviť v čase výpočtu, sa táto RPMN vypočíta na základe predpokladu, že úroková sadzba úveru a ostatné poplatky zostanú fixné vo vzťahu k pôvodnej úrovni a budú platiť až do konca platnosti zmluvy o úvere. Po tretie odsek 5 uvedeného článku stanovuje, že v prípade potreby sa pri výpočte RPMN môžu použiť dodatočné predpoklady uvedené v prílohe I tejto smernice. Po štvrté táto príloha v časti II písm. a) až j) spresňuje rôzne dodatočné predpoklady potrebné na výpočet RPMN.

56 Treba dodať, že povinnosť uviesť predpoklady použité na výpočet RPMN pomocou reprezentatívneho príkladu je stanovená aj v článku 5 ods. 1 písm. g) a v článku 6 ods. 1 písm. f) smernice 2008/48 ako požiadavka na poskytnutie informácií pred uzavretím zmluvy.

57 Zmienka o rôznych predpokladoch použitých na výpočet RPMN v štádiu pred uzavretím zmluvy umožňuje vykonať cieľ uvedený v článku 5 ods. 1 smernice 2008/48 týkajúci sa informácií potrebných na porovnanie rôznych ponúk, aby sa spotrebiteľ mohol s dobrou znalosťou veci rozhodnúť, či zmluvu o úvere uzavrie, pričom toto porovnanie musí byť možné vykonať s prihliadnutím na RPMN podľa rôznej dĺžky trvania ponúk, ktoré má k dispozícii (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 16. júla 2020, Soho Group, C-686/19, EU:C:2020:582, bod 48).

58 Pokiaľ ide o povinnosť uviesť tieto rôzne predpoklady v zmluve o úvere v súlade s článkom 10 ods. 2 písm. g) smernice 2008/48, z judikatúry uvedenej v bode 30 tohto rozsudku vyplýva, že táto povinnosť má zabezpečiť, aby sa spotrebiteľ mohol oboznámiť so svojimi právami a povinnosťami.

59 Toto uvedenie tak musí spotrebiteľovi umožniť overiť, či obchodník správne vypočítal RPMN, a ak nie, uplatniť svoje práva, najmä právo na odstúpenie od zmluvy stanovené v článku 14 smernice 2008/48, pričom lehota na uplatnenie tohto odstúpenia od zmluvy sa predĺži v prípade porušenia požiadaviek stanovených v článku 10 tejto smernice, ako aj ostatných práv stanovených vo vnútroštátnej právnej úprave, ako sankcia prijatá v súlade s článkom 23 uvedenej smernice.

60 V tejto súvislosti Súdny dvor rozhodol, že podstatný význam má povinnosť uviesť v zmluve o úvere najmä náležitosti, ako je RPMN uvedená v článku 10 ods. 2 písm. g) smernice 2008/48 (rozsudok z 9. novembra 2016, Home Credit Slovakia, C-42/15, EU:C:2016:842, bod 70).

61 Na základe tejto judikatúry treba konštatovať, že uvedenie predpokladov použitých na výpočet RPMN v zmluve o úvere má tiež, najmä z dôvodov uvedených v bodoch 58 a 59 tohto rozsudku, pre spotrebiteľa zásadný význam.

62 Keďže neuvedenie týchto náležitostí v zmluve o úvere môže spochybniť možnosť spotrebiteľa posúdiť rozsah svojho záväzku, sankcia spočívajúca v zániku nároku veriteľa na úroky a poplatky stanovená vo vnútroštátnej právnej úprave sa musí považovať za primeranú v zmysle článku 23 smernice 2008/48 (pozri v tomto zmysle rozsudok z 9. novembra 2016, Home Credit Slovakia, C-42/15, EU:C:2016:842, bod 71).

63 Vzhľadom na to, že, ako bolo pripomenuté v bode 55 tohto rozsudku, predpoklady použité na výpočet RPMN môžu byť zložité, je potrebné ich zrozumiteľne, stručne a výslovne uviesť v zmluve o úvere, pričom samotná možnosť spotrebiteľa identifikovať ich na základe prečítania jednotlivých ustanovení tejto zmluvy nepostačuje.

64 Vzhľadom na všetky predchádzajúce úvahy treba na tretiu otázku odpovedať tak, že článok 10 ods. 2 písm. g) smernice 2008/48 sa má vykladať v tom zmysle, že predpoklady použité na výpočet RPMN musia byť výslovne uvedené v zmluve o úvere a v tejto súvislosti nestačí, aby ich spotrebiteľ mohol sám identifikovať preskúmaním podmienok tejto zmluvy.

O trovách

65 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (siedma komora) rozhodol takto:

1. **Článok 10 ods. 2 písm. c) smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS, zmenenej smernicou Komisie 2011/90/EÚ zo 14. novembra 2011,**

   sa má vykladať v tom zmysle, že:

   zmluva o úvere nemusí nevyhnutne výslovne uvádzať dĺžku trvania zmluvy, pokiaľ podmienky tejto zmluvy umožňujú spotrebiteľovi bez ťažkostí a s istotou určiť túto dĺžku.

2. Článok 10 ods. 2 písm. g) smernice 2008/48, zmenenej smernicou 2011/90,

sa má vykladať v tom zmysle, že:

predpoklady použité na výpočet ročnej percentuálnej miery nákladov (RPMN) musia byť výslovne uvedené v zmluve o úvere a v tejto súvislosti nestačí, aby ich spotrebiteľ mohol sám identifikovať preskúmaním podmienok tejto zmluvy.

Biltgen Arastey Sahún Passer

Rozsudok bol vyhlásený v Luxemburgu 23. januára 2025.

Tajomník
A. Calot Escobar

Predseda
K. Lenaerts